

Назва дисципліни	РОЗРОБКА ДИСЕРТАЦІЙНОГО ПРОЄКТУ	
Мета дисципліни	формування в аспірантів глибоких теоретичних знань і практичних навичок щодо планування, розробки, організації та презентації науковообґрунтованого дисертаційного проекту з урахуванням сучасних методологічних підходів, застосування інноваційних технологій, зокрема штучного інтелекту, принципів академічної добросовісності та вимог професійної освіти, що забезпечує ефективне проведення наукового дослідження на рівні доктора філософії.	
Завдання вивчення дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> – забезпечити набуття грунтовних теоретичних знань щодо формулювання наукових гіпотез, дослідницьких завдань і концептуальної бази дисертації; – розвинути уміння застосовувати сучасні дослідницькі дизайн, методи збору даних та цифрові технології, зокрема інструменти штучного інтелекту, відповідно до тематики дисертації; – навчити пошуку, добору, систематизації та критичному аналізу наукової літератури для обґрунтування актуальності дослідження; – сформувати навички розробки, апробації та адаптації інструментів збору даних з урахуванням етичних норм, вимог академічної добросовісності та специфіки застосування ШІ; – розвинути вміння працювати в науковій команді, здійснювати колективний аналіз (peer review) і враховувати фідбек для удосконалення дослідницького проекту; – забезпечити засвоєння знань щодо ризиків, типових помилок, етичних аспектів, у тому числі пов’язаних із використанням штучного інтелекту, і організаційних особливостей реалізації дослідницьких проектів; – навчити планувати публікаційну стратегію та готовувати наукові статті на основі результатів дисертації; – сформувати навички публічної презентації дослідницької програми, захисту проекту та роботи з критикою; – підвищити здатність до автономного самоменеджменту, планування особистісного та професійного розвитку в процесі наукової діяльності. 	
Основні компетентності, що формуються	ІК	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї в умовах професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення
	ЗК-1	Здатність розробляти проекти та управляти ними та працювати в команді
	ЗК-2	Здатність працювати у міжнародному контексті
	ЗК-3	Здатність генерувати нові ідеї на основі етичних міркувань (мотивів)
	ЗК-4	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
	ЗК-5	Здатність діяти на основі системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору

	ЗК-6	Здатність до професійного та особистісного розвитку		
	СК-1	Здатність визначати й розв'язувати задачі дослідницького характеру у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у цій сфері та дотичних до них міждисциплінарних напрямах		
	СК-2	Здатність застосовувати широкий спектр цифрових засобів, інструментів, ресурсів і технологій, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї		
	СК-3	Здатність реалізовувати науково-педагогічну діяльність та управління освітнім процесом у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї на основі сучасних наукових підходів		
	СК-4	Здатність реалізовувати результати наукової діяльності на засадах підприємництва		
	СК-5	Здатність започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати процес наукового дослідження з дотриманням належної академічної добросередовища		
	СК-6	Здатність здійснювати професійну підготовку майбутнього фахівця відповідно до сучасних вимог ринку праці та суспільних потреб		
Мова викладання	Семестр	Кредити ECTS / Тип дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Викладач	Навчальне навантаження
Укр.	2	3 / обов'язкова	Лебідь О.В., д.пед.н., проф.	90 год. (16 год. лекцій, 14 год. практичних занять, 9 год. інд. роботи, 51 год. самостійної роботи)
Результати навчання По закінченню вивчення дисципліни здобувачі будуть здатні		Методи викладання, навчання	Форми оцінювання (поточний та підсумковий контроль)	
РН2-1. Мати грунтовні теоретичні знання з формулювання наукових гіпотез у контексті системного наукового світогляду, сучасних тенденцій професійної освіти та культурного контексту, розуміти методологічні підходи до критичного аналізу та корекції гіпотез на основі літературного огляду		Лекція з елементами інтерактивного викладу, аналіз наукових текстів, мозковий штурм, кейс-стаді, самостійне опрацювання літератури, короткі вправи з планування часу	Поточний контроль: усне опитування, аналіз письмових фрагментів, обговорення результатів, самооцінка. Підсумковий контроль: письмове завдання або тест, захист розробленої гіпотези	
РН2-2. Застосовувати методи сучасного дослідницького дизайну для планування та реалізації емпіричних досліджень у власному дисертаційному проекті, враховуючи етичні норми, академічну добросередовищу, управління ризиками та ефективне представлення результатів		Лекція з елементами дискусії, аналіз кейсів, практичне планування, робота в малих групах, моделювання дослідницьких ситуацій	Поточний контроль: усне опитування, оцінка виконаних кейсів, перевірка практичних планів, аналіз результатів групової роботи, обговорення моделюваних ситуацій, тестування. Підсумковий контроль: письмовий або проектний звіт, презентація результатів.	

<p>РН3-1. Володіти знаннями щодо розробки науково обґрунтованих планів експериментальних і теоретичних досліджень з урахуванням специфіки професійної (професійно-технічної) і фахової передвищої освіти, цільової аудиторії, сучасних методів збору даних та інноваційних технологій, зокрема застосування штучного інтелекту, а також їх етичних і технічних обмежень</p>	<p>Лекція з елементами дискусії, аналіз кейсів, практична робота, обговорення результатів, використання сучасних методів збору даних</p>	<p>Поточний контроль: усне опитування, оцінка розроблених планів, обговорення кейсів, тестування. Підсумковий контроль: письмове завдання, захист проєкту</p>
<p>РН3-2. Виконувати емпіричні дослідження з використанням адаптованих інструментів збору даних, проводити їх апробацію, оцінювати потенційні ризики та обмеження, а також здійснювати аналіз і інтеграцію отриманих результатів у науковий дискурс</p>	<p>Лекція з обговоренням, практична робота в малих групах, кейс-стаді, робота над презентацією результатів, вправи з самооцінки та самоменеджменту</p>	<p>Поточний контроль: усне опитування, оцінка практичних результатів апробації, аналіз якості фідбеку, перевірка презентацій, обговорення самооцінки та планів саморозвитку, тестування. Підсумковий контроль: письмовий звіт або проєкт, захист результатів дослідження</p>
<p>РН4-1. Знати принципи міждисциплінарної інтеграції в розробці наукових і інноваційних проєктів у професійній освіті, розуміти особливості колективної наукової роботи, що спрямована на формування нового знання та трансформацію практик</p>	<p>Лекція з обговоренням, аналіз прикладів публікацій, групова робота з планування пакета статей, моделювання наукової комунікації, кейс-стаді, дискусія</p>	<p>Поточний контроль: усне опитування, оцінка планів публікацій, аналіз участі в груповій роботі, перевірка аргументованості обговорень, спостереження за активністю у дискусії, тестування. Підсумковий контроль: письмове завдання, захист проєкту.</p>
<p>РН4-2. Реалізовувати наукові проєкти в команді, організовувати презентації результатів, враховувати фідбек і дополучатися до впровадження інноваційних практик у професійній освіті та суміжних галузях</p>	<p>Лекція з демонстрацією прикладів презентацій, аналіз типових помилок і успішних практик, моделювання обробки фідбеку, обговорення стратегій реагування на складні питання, рольові ігри, групове обговорення, робота з фідбеком</p>	<p>Поточний контроль: усне опитування, аналіз відповідей на запитання під час лекції, перевірка розуміння принципів ефективної презентації та роботи з критикою, спостереження за активністю в обговоренні, тестування. Підсумковий контроль: оцінка якості презентацій, аналіз реакцій на питання, спостереження за ефективністю комунікації, оцінка конструктивності обговорень, самооцінка учасників.</p>
<p>РН4-3. Здійснювати цілеспрямовану наукову комунікацію з різними аудиторіями, враховуючи особливості професійної спільноти, публічних виступів і написання наукових текстів, забезпечуючи зрозумілість,</p>	<p>Лекція з демонстрацією прикладів наукової комунікації, аналіз типових помилок і успішних практик,</p>	<p>Поточний контроль: усне опитування, аналіз письмових робіт, оцінка участі у рольових іграх та дискусіях, тестування. Підсумковий контроль:</p>

аргументованість і відповідність стандартам академічної етики	практичні вправи з написання текстів і підготовки публічних виступів, рольові ігри, групове обговорення, моделювання ситуацій публічної комунікації, робота з фідбеком	письмове завдання (науковий текст), презентація наукової доповіді, захист виступу, самооцінка.
РН4-4. Координувати взаємодію в наукових колективах та міждисциплінарних командах, організовувати робочі зустрічі, дискусії та консультації з метою спільногодосягнення дослідницьких цілей і підвищення якості наукових проектів	Лекція з елементами дискусії, рольові ігри, моделювання робочих зустрічей і дискусій, групова робота, аналіз кейсів, командне моделювання взаємодії, практичні вправи з організації консультацій.	Поточний контроль: спостереження за участю у дискусіях і груповій роботі, оцінка якості організації командної взаємодії, самооцінка, аналіз результатів рольових ігор. Підсумковий контроль: презентація звіту про організацію колективної роботи, рефлексивний звіт, тестування.
РН10-1. Володіти знаннями про сучасні підходи до самоменеджменту, планування особистісного і професійного розвитку, а також методи балансування наукової діяльності, викладання і самовдосконалення	Лекція з елементами інтерактивного викладу, аналіз кейсів, практичні вправи з планування і тайм-менеджменту, мозковий штурм, робота з індивідуальними планами, обговорення, самооцінка	Поточний контроль: усне опитування, аналіз індивідуальних планів, самооцінка, обговорення результатів, тестування. Підсумковий контроль: презентація особистого плану самоменеджменту, рефлексивний звіт, тестування.
РН10-2. Проектувати особистісно-професійні стратегії самовдосконалення й управління часом, враховуючи етапи розробки дисертаційного проекту та використання інноваційних цифрових технологій, зокрема штучного інтелекту; впроваджувати ефективні методи планування, пріоритетизації завдань і управління ризиками для балансу між науковою, викладацькою діяльністю і особистим розвитком	Лекція з елементами інтерактивного викладу, аналіз кейсів, практичні вправи з тайм-менеджменту, робота з індивідуальними планами, мозковий штурм, обговорення стратегії планування, самооцінка	Поточний контроль: усне опитування, аналіз індивідуальних планів, самооцінка, тестування, обговорення результатів. Підсумковий контроль: презентація особистого плану самовдосконалення і тайм-менеджменту, рефлексивний звіт, комплексне тестування.
РН10-3. Самостійно реалізовувати та коригувати стратегії професійного саморозвитку, активно використовуючи фідбек, самооцінку і методи самоменеджменту для підвищення продуктивності в дослідницькій роботі і підтримки мотивації	Лекція з обговоренням, аналіз кейсів, практичні вправи з самоменеджменту та саморефлексії, робота з фідбеком, індивідуальні консультації, вправи на самооцінку, мозковий штурм	Поточний контроль: усне опитування, аналіз індивідуальних звітів, оцінка результатів практичних вправ, самооцінка, обговорення фідбеку, тестування. Підсумковий контроль: презентація індивідуальної стратегії саморозвитку, рефлексивний звіт про використання фідбеку і

		методів самоменеджменту, комплексне тестування.
ОЦІНКА		
Підсумкова оцінка в результаті 100% постійного оцінювання:		
24% – активність на лекціях (усне опитування, участь у дискусіях, відповіді на питання, аналіз кейсів, короткі рефлексії, коментарі)		
28% – активність на практичних заняттях (участь в обговореннях, робота в малих групах, виконання кейсів, презентація результатів, рефлексія, обговорення помилок тощо)		
20% – виконання завдань для самостійної роботи		
14% – індивідуальне письмове завдання (складові дисертаційного проекту)		
14% – усна презентація дослідницького проекту та захист		
Критерій оцінювання		
Активність на лекціях (усне опитування, участь у дискусіях, відповіді на питання, аналіз кейсів, короткі рефлексії, коментарі)	<ul style="list-style-type: none"> – регулярна і своєчасна участь у лекціях – демонстрація глибокого розуміння теми в усних відповідях – активна участь у дискусіях із аргументами – якісний аналіз кейсів із теоретичним обґрунтуванням – чітке формулювання думок у рефлексіях і коментарях 	
Активність на практичних заняттях (участь в обговореннях, робота в малих групах, виконання кейсів, презентація результатів, рефлексія, обговорення помилок тощо)	<ul style="list-style-type: none"> – активна взаємодія з одногрупниками та викладачем – своєчасне і якісне виконання кейс-завдань – виконання інтерактивних вправ із творчим підходом – ефективна робота в малих групах із демонстрацією навичок командної співпраці – структурований та логічний підхід під час презентації результатів – конструктивне обговорення помилок із пропозиціями щодо їх усунення – осмислена рефлексія власної діяльності, ідентифікація сильних і слабких сторін – конструктивне обговорення помилок і пропозиції щодо їх усунення 	
Виконання завдань для самостійної роботи	<ul style="list-style-type: none"> – своєчасне виконання завдань – повне опрацювання всіх частин завдання – логічний і аргументований аналіз теми – застосування теоретичних концепцій і методів – власний підхід, нестандартні ідеї, конструктивні пропозиції – послідовність і структурованість викладу – академічне оформлення тексту (граматика, пунктуація, цитування) 	
Індивідуальне письмове завдання (складові дисертаційного проекту)	<ul style="list-style-type: none"> – повне розкриття теми згідно з програмою – логічна структура (вступ, основна частина, висновки) – аргументованість із посиланнями на сучасні джерела – дотримання методології і наукової стилістики – відсутність plagiatu, коректне цитування і бібліографія – відповідність тематиці і завданням дослідження 	
Усна презентація дослідницького проекту та захист	<ul style="list-style-type: none"> – чіткий, логічний і послідовний виклад основних ідей і результатів – аргументовані та повні відповіді на запитання – адекватна і конструктивна реакція на критику – демонстрація глибокого розуміння предмету – використання інформативних і зрозумілих презентаційних матеріалів – професійна, впевнена та чітка комунікація 	

Критерії оцінювання активності студентів на одному лекційному занятті**(max 3 бали за лекцію)****за 8 лекцій можливий max – 24 бали (8 × 3 бали)**

3 бали	Аспірант/ка був/ла присутній/я на лекції, без запізнень; дає розгорнуті, змістовні відповіді на усні запитання викладачки, які демонструють глибоке розуміння теми; активно долучається до дискусії з конструктивними, аргументованими ідеями, стимулює подальше обговорення; якісно аналізує кейси, застосовуючи теоретичні знання; чітко, лаконічно і зрозуміло формулює свої думки у коротких рефлексіях або коментарях.
2 бали	Присутній/я на лекції, можлива незначна затримка; дає достатньо змістовні відповіді на запитання, з розумінням основних положень теми; активно бере участь у дискусії, але ідеї іноді недостатньо аргументовані; аналізує кейси на базовому рівні; формулює свої думки у рефлексіях, хоча іноді не зовсім чітко.
1 бал	Присутність на лекції з пропусками або значними затримками (без урахування технічних проблем); відповіді на запитання поверхневі, з частковим розумінням теми; участь у дискусії обмежена, без активних внесків; аналіз кейсів формальний, без глибини; рефлексії або коментарі короткі, нечіткі або частково відсутні.
0 балів	Безпідставна відсутність активності; відповіді відсутні або не по темі; відсутність участі у дискусії; не аналізує кейси; відсутність рефлексій або коментарів.

Критерії оцінювання активності студентів на одному практичному занятті**(max 4 бали за практичне заняття)****за 7 практичних занять можливий max – 28 бали (7 × 4 бали)**

4 бали	Повна, своєчасна присутність на занятті без запізнень і пропусків; постійна і активна участь у взаємодії з одногрупниками та викладачем, ініціативність у дискусіях; своєчасне та якісне виконання кейс-завдань із підтвердженням практичного застосування знань; ефективна командна робота, прояв лідерських та кооперативних навичок у малих групах; структурована, логічна, чітка презентація результатів із впевненим поясненням; осмислена, глибока рефлексія власної діяльності з чітким визначенням сильних і слабких сторін; конструктивне обговорення помилок із пропозиціями практичних шляхів їх усунення.
3 бали	Присутність на занятті з незначним запізненням або мінімальними пропусками; активна участь у взаємодії, але не завжди ініціативна; виконання кейс-завдань вчасно, але з незначними недоліками у застосуванні знань; добра робота в групі, але з обмеженою участю в координації роботи; презентація результатів із загальним логічним викладом, але з незначними недоліками у структурі або аргументації; рефлексія адекватна, але поверхнева, із загальним визначенням сильних і слабких сторін; обговорення помилок із певними пропозиціями щодо їх усунення, але без глибини.
2 бали	Присутність на занятті з частими запізненнями або пропусками; часткова участь у дискусіях та взаємодії, інколи пасивна; виконання кейс-завдань із затримками або помітними недоліками у застосуванні знань; обмежена ефективність роботи в групі, слабка координація; презентація з неповною логікою, неструктурена або недостатньо аргументована; рефлексія поверхнева, з невиразним усвідомленням сильних і слабких сторін; обговорення помилок фрагментарне, без чітких пропозицій.
1 бал	Нерегулярна присутність, відсутність на частині заняття; нерегулярна або мінімальна участь у взаємодії та дискусіях; неконструктивне або неповне виконання кейс-завдань; практично відсутня участь у груповій роботі; презентація неповна, неструктурена, без логіки; відсутність або дуже поверхнева рефлексія; відсутність обговорення помилок або неконструктивний підхід.
0 балів	Відсутність на занятті без поважних причин; відсутність участі у дискусіях, роботі в групі та виконанні завдань; не надає жодної презентації або рефлексії; ігнорує обговорення помилок.

Виконання завдань для самостійної роботи (max 10 балів за одне завдання) за 2 завдання можливий max – 20 бали (2 × 10 бали)	
8–10 балів	Ретельно виконано завдання, своєчасно здано, всі частини опрацьовано, логічний і аргументований аналіз теми, чітке застосування теоретичних концепцій і методів, продемонстровано власний підхід із нестандартними ідеями та конструктивними пропозиціями, послідовний і структурований виклад, грамотне академічне оформлення тексту (без помилок, з коректним цитуванням і пунктуацією).
5–7 балів	Завдання виконано переважно ґрунтовно, можливі незначні пропуски або затримки, аналіз адекватний, але поверхневий або недостатньо аргументований, теоретичні знання застосовані з помилками або неповністю, власні ідеї є, але виразність їх обмежена, виклад має локальні проблеми з логікою та структурою, оформлення містить граматичні чи стилістичні недоліки.
3–4 балі	Завдання виконано частково, з суттєвими пропусками або затримками, аналіз поверхневий та слабко аргументований, теоретичні концепції застосовані фрагментарно або неправильно, власний внесок відсутній або невиразний, виклад розірваний, структура неясна, оформлення порушує академічні стандарти.
0–2 балі	Завдання не виконано або виконано мінімально, відсутній логічний аналіз, теоретичні знання не застосовані, власний внесок відсутній, виклад хаотичний і незрозумілий, текст має численні помилки, не відповідає академічним вимогам.
Індивідуальне письмове завдання (складові дисертаційного проєкту) – max 14 балів	
12–14 балів	Повністю розкрито тему, чітка логічна структура (вступ, основна частина, висновки), аргументований виклад із сучасними джерелами, методологія і стилістика дотримані, відсутність plagiatu, ідеальне оформлення цитувань і бібліографії, зміст повністю відповідає темі та завданням.
9–11 балів	Тема розкрита майже повністю, структура зрозуміла, але з незначними недоліками, виклад аргументований, незначні помилки у стилі чи методології, оформлення цитувань не ідеальне, але коректне, відповідність тематиці достатня.
6–8 балів	Часткове розкриття теми, структура є, але недостатньо чітка, аргументи поверхневі або недостатньо підкріплени джерелами, помітні помилки у стилі або методології, часткові проблеми з оформленням цитувань, зміст іноді відходить від теми.
3–5 балів	Тема розкрита фрагментарно, структура слабка або відсутня, виклад неаргументований, значні помилки у методології та стилі, неправильно оформлені цитати і бібліографія, зміст не повністю відповідає завданню.
0–2 балів	Тема майже не розкрита або відсутня, структура відсутня, виклад хаотичний, немає посилань на джерела, plagiat, грубі помилки, невідповідність темі, робота не відповідає вимогам.
Усна презентація дослідницького проєкту та захист – max 14 балів	
12–14 балів	Виклад основних ідей і результатів чіткий, логічно послідовний, структура відмінна; відповіді на запитання аргументовані, повні та релевантні; реакція на критику конструктивна і спрямована на покращення; продемонстровано глибоке розуміння теми через точні пояснення; презентаційні матеріали якісні, інформативні, зрозумілі; комунікація професійна, впе
9–11 балів	Виклад основних ідей логічний, але місцями не зовсім послідовний; відповіді на запитання загалом повні, але з незначними недоліками; реакція на критику адекватна, але не завжди конструктивна; розуміння предмету підтверджено, але з деякими неточностями; презентаційні матеріали зрозумілі, але можуть бути покращені; комунікація чітка, але з дрібними зауваженнями.
6–8 балів	Виклад ідей частково логічний, структура слабка; відповіді на запитання неповні або недостатньо аргументовані; реакція на критику поверхнева або ухильна; розуміння теми базове, але з помітними прогалинами; презентаційні матеріали містять помилки або є слабо інформативними; комунікація іноді нечітка або невпевнена.
3–5 балів	Виклад ідей незрозумілий, логіки майже немає; відповіді на запитання слабкі або відсутні; реакція на критику непродумана або агресивна; глибоке розуміння предмету

	відсутнє; презентаційні матеріали не допомагають сприйняттю; комунікація не професійна, нечітка, невпевнена.
0–2 балів	Відсутність структури викладу, основні ідеї не висвітлені; відповіді на запитання відсутні або невідповідні; ігнорування критики; демонстрація нерозуміння теми; відсутність презентаційних матеріалів або їх повна непридатність; комунікація відсутня або повністю неадекватна.

ЗМІСТ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ БАЗИ ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОЄКТУ

Лекційний блок

Тема 1. Формування та розвиток ідеї власного дослідження: актуальність, мета, завдання, гіпотеза

Аналіз динаміки розвитку наукової ідеї дисертаційного дослідження в контексті опублікованих робіт і рецензій. Оцінка актуальності дослідницької проблеми на тлі сучасних тенденцій і фахових дискусій у професійній освіті. Критичне осмислення та доопрацювання гіпотези дослідження з урахуванням зворотного зв'язку й нових теоретичних джерел. Визначення пріоритетних напрямів для подальшої емпіричної перевірки теоретичних напрацювань. Формулювання потенціалу дослідження для поглиблення наукової програми та підвищення релевантності отриманих результатів.

Тема 2. Сучасні стратегії розробки дослідницького дизайну

Практичне планування першого емпіричного дослідження для власної дисертації з урахуванням особливостей професійної освіти. Вибір адекватних форматів дослідницької стратегії: опитування, квазіексперимент, польове дослідження. Організація логістичних, часових і ресурсних аспектів збору даних. Урахування специфіки цільової аудиторії та впливу контексту на хід і результати дослідження.

Тема 3. Пошук, добір і систематизація джерел: від літературного огляду до обґрунтування актуальності

Формування концептуальної карти майбутнього дослідження на основі літературного огляду. Ідентифікація розривів у науковій проблематиці для формулування дослідницьких завдань. Систематизація теоретичних підходів як підґрунтя для побудови власних емпіричних досліджень.

Тема 4. Проектування і підготовка інструментів збору даних

Розробка або адаптація інструментів відповідно до цілей дослідження. Створення структури анкети, сценарію опитування, плану спостереження з урахуванням особливостей професійної освіти. Проведення апробації інструментів у малих групах, аналіз отриманого фідбеку. Критичний аналіз потенційних помилок і шляхів їх попередження до початку збору даних.

Практичний блок

Тема 5. Взаємний аналіз (peer review) концепцій досліджень

Аналіз готовності дослідницьких ідей до переходу в емпіричну площину. Обговорення ризиків, які проявились у тезах/публікаціях групи. Конструктивний пошук шляхів підсилення дослідницької логіки.

Тема 6. Побудова flowchart / mind map дослідницької логіки

Візуалізація маршруту «від теорії до першої спроби збору даних». Виявлення «вузьких місць» і прогалин у майбутньому емпіричному етапі.

Тема 7. Створення й апробація інструментів збору даних

Колективне тестування анкет, інструкцій, протоколів на одногрупниках. Оцінка зрозумілості, зручності, логічності інструментів. Фіксація помилок, нерозумінь, вдосконалення інструментів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ, УПРАВЛІННЯ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОЄКТУ

Лекційний блок

Тема 8. Ризики та етичні виклики застосування штучного інтелекту під час розробки та реалізації дисертаційного дослідження

Огляд потенційних ризиків, пов'язаних із використанням штучного інтелекту на різних етапах дисертаційного дослідження. Аналіз етичних аспектів застосування ІІІ у плануванні, зборі та обробці даних, а також при підготовці наукових текстів. Розгляд проблем забезпечення академічної добросередовища, захисту персональних даних та усунення упередженості алгоритмів. Визначення стратегій управління ризиками та інтеграції етичних норм у дослідницький процес із використанням сучасних цифрових технологій.

Тема 9. Публікаційна стратегія та планування пакета статей

Визначення оптимальної стратегії розміщення емпіричних результатів у майбутніх статтях. Аналіз вимог різних видів наукових журналів до емпіричних, оглядових і методичних статей. Особливості підготовки матеріалу для публікації: від отримання даних до структурування рукопису відповідно до стандартів наукової спільноти. Планування послідовності підготовки та подачі матеріалів для різних цільових аудиторій

Тема 10. Етичні та організаційні аспекти реалізації дослідницького проекту

Розгляд реальних кейсів етичних дилем, пов'язаних зі збором та обробкою даних у сфері освіти. Аналіз процедур отримання інформованої згоди, забезпечення анонімності та захисту персональних даних учасників. Вивчення організаційних аспектів взаємодії з адміністраціями закладів освіти, отримання необхідних дозволів і погоджень для проведення дослідження.

Тема 11. Презентація власної дослідницької програми та робота з фідбеком

Підготовка та проведення презентації дослідницької програми з акцентом на очікування від емпіричного етапу. Аналіз конструктивної критики та потенціалу для удосконалення дослідницького задуму. Формування навичок використання «незручних» питань як ресурсу для розвитку дослідницької культури та удосконалення наукової роботи.

Практичний блок

Тема 12. Моделювання проблемних ситуацій у підготовці та зборі даних

Обговорення можливих труднощів: відмови респондентів, некоректних відповідей, технічних проблем. Генерування рішень, створення «алгоритму дій» на випадок типових збоїв.

Тема 13. Редагування фрагментів дисертації для публікації

Робота з текстами, у яких описані підготовка до емпірії, мотивація вибору інструментів, очікувані ризики. Перевірка стилю, логіки, відповідності вимогам журналів.

Тема 14. Розробка розділів «очікувані результати» і «дискусія»

Формулювання очікуваних типів даних, результатів, аналітичних категорій. Можливі варіанти інтерпретації майбутніх результатів і шляхів їх обговорення у статтях.

Тема 15. Пробний захист і робота з питаннями/критикою

Презентація проекту «якби я вже провів/провела дослідження». Відпрацювання навичок реагування на питання «що буде, якщо...», обговорення сценаріїв вирішення складних ситуацій.

ЛІТЕРАТУРА

ОБОВ'ЯЗКОВА:

1. Діденко О.В. Дисертація на здобуття наукового ступеня: рекомендації ад'юнктам (аспірантам) і здобувачам наукових ступенів у галузі освіти: метод. рекоменд. Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2017. 65 с. URL: <https://surl.li/byxhkh>
2. Іжа М.М., Попов М.П., Приходченко Л.Л. та ін. Підготовка та представлення дисертації на отримання ступеня доктора філософії: навч. посіб. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020. 176 с. URL: <http://dspace.opru.ua/jspui/bitstream/123456789/13285/1/PhD%20proposals-2020-%d0%a72.pdf>
3. Литвин С.Х., Добровольська В.В. Підготовка дисертаційного проекту та презентація результатів наукових досліджень: підруч. Київ: Ліра-К, 2022. 268 с. URL: <https://surl.li/vkkhcm>

4. Партико З.В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 232 с. URL: http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/osnado.pdf
5. Ратніков В.С., Теклюк А.І. Етика та раціональність у науковому дослідженні: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2022. 143 с. URL: <https://iq.vntu.edu.ua/repository/getfile.php/5005.pdf>
6. Baron M.A. Guidelines for Writing Research Proposals and Dissertations. Division of Educational Administration, University of South Dakota, 2008. 52 с. URL: <https://www.usd.edu/education/graduate-school>
7. Creswell J.W., Creswell J.D. Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (5th ed.). SAGE Publications, 2018. URL: <https://edge.sagepub.com/creswellrd5e>

ДОПОМІЖНА:

Методологія наукових досліджень і організація дисертаційної роботи

1. Бірта Г.О., Бірта Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2014. 142 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yuri/Metodolohiia_i_organizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf
2. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. 260 с. URL: <https://surl.li/xkdqje>
3. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Методологія наукових досліджень: підруч. Харків: Право, 2019. 368 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/OMND.pdf
4. Домбровська С.М. Технологія захисту дисертацій. Х.: Вид-во НУЦЗУ, 2017. URL: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/2941/Tehnologiya_pidgotovki_ta_zahistu_diser_doktoraDis.pdf
5. Козубцов І.М. Методологія організації роботи аспірантами над дисертаційним дослідженням/ Профосвіта. 2013. № 5–6. С. 16–23. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734792/1/Profos_2013_5_6.pdf
6. Конспект лекцій з курсу «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)» для здобувачів наукового ступеня доктора філософії / Укл. І.Я. Омецінська. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 80 с. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38438/1/napbsannja%20dusertazii.pdf>
7. Кравченко О.М. Специфіка написання докторської дисертації під час дії воєнного стану в Україні. *Актуальні питання підготовки дисертацій в умовах воєнного стану*: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (30 вересня 2023 р.). Львів – Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 86–90. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-321-0-26>
8. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: Кондор, 2006. 206 с. URL: <https://surl.li/xnytma>
9. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с. URL: https://agro.snaeu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/20201113_100711.pdf
10. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / за ред. В.П. Горина. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2023. 170 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/49323/1/Posibnyk_MND.pdf
11. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / І.С. Добронравова, О.В. Руденко, Л.І Сидоренко та ін.; за ред. І.С. Добронравової (ч. 1), О.В. Руденко (ч. 2). К.: ВПЦ «Київський університет». 2018. 607 с. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>
12. Мокін Б.І., Мокін О.Б. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / 2-е вид., змін. та доп. Вінниця : ВНТУ, 2015. 317 с.
13. Момот О. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посіб. Полтава: ПП Астрай, 2023. 99 с.
14. Сисоєва С. Дослідження на здобуття наукового ступеня PhD. в галузі освіти у США: вимоги, структура, зміст. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Серія: педагогічні науки.* 2016. № 3–4 (48–49). С. 85–98. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/711737/1/Sysoieva_S._NPO%25233-4-2016_.pdf
15. Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навч.-метод. посіб. для самост. роботи здобувачів освіти. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. Вид. 2-е, випр. і доп. 72 с. URL:

- http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/3429/1/2023-07241554_2023_starosta_vI_metodologiya_naukovih_doslidzhen.pdf
16. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Слово, 2004. 240 с. URL: <https://www.imath.kiev.ua/~golub/ref/tsekhmistrova.pdf>
17. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с. URL: https://institut-zerna.com/education/docs/silabus_navdoslidnyka/metodoligiyaukovovyh-doslidgen.pdf
18. Humboldt International University. Dissertation Structure and Check List. 2023. 20 с. URL: <https://www.hiu-docs.org/dissertation-structure-and-check-list>
19. Jacobs R.L. Developing a dissertation research problem: A guide for doctoral students in human resource development and adult education. *New Horizons in Adult Education & Human Resource Development*. 2013. Vol. 25. No. 3. P. 103–117. URL: <https://www.researchgate.net/publication/264654645>
20. Planning your dissertation: practical tips to plan, research, write and submit your dissertation. University College Cork. 2023. 6 с. URL: <https://libguides.ucc.ie/academicintegrity/referencing>
21. Ray J.S. Planning the research dissertation project. *SSRN Electronic Journal*. 2011. URL: <https://www.researchgate.net/publication/256025323>

Особливості підготовки наукових текстів і публікацій

1. Бабенко Т.В. Специфіка написання англомовних анотацій (резюме). *Молодь і ринок*. 2015. № 9 (128). С. 101–104. URL: <https://surl.li/feojuh>
2. Євсеєва Г.П., Савицький М.В. Основні вимоги до якісного оформлення наукових публікацій. *Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. 2014. № 8. С. 53–62. URL: <https://surl.li/mwhpay>
3. Кудінов I.O. Основи наукового цитування. URL: <https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Kudinov-I.O.-Osnovi-naukovogo-czituvannya.pdf>
4. Сурмін Ю.П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. К.: НАДУ, 2008. 184 с. URL: <https://surl.li/npmvme>
5. Gastel B., Day R.A. How to write and publish a scientific paper (8th ed.). Cambridge University Press. 2016. URL: <https://www.cambridge.org/9781316640432>

Академічна добросердість та етика наукових досліджень

1. Башкір О.І. Академічна добросердість та інтелектуальна власність: конспект лекцій. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 92 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d91b3953-becd-4ca7-a523-a88cfad330b5/content>
2. Бердо Р.С., Расюн В.Л., Величко В.А. Штучний інтелект та його вплив на етичні аспекти наукових досліджень в українських закладах освіти. *Академічні візії*, 2023. Вип. 22. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/download/469/445>
3. Бернацький О.В. Плагіат як порушення права інтелектуальної власності. Права людини в Україні: минуле, сьогодення, майбутнє. Харків, 2020. С. 74–76. URL: https://library.pps.pro/index.php/ndippsn_20201210/article/view/bernatsskyi/419
4. Бозкурт М. Ціннісні та етичні засади академічної добросердісті. Публічне право, 2020. № 3 (39). С. 79–86. URL: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/39/pdf/8.pdf>
5. Гончаренко С. Етика науки і етичний кодекс ученого. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*, 2011. Вип. 2. С. 3–12. URL: <https://surl.li/dieccu>
6. Гончаренко С. Етичний кодекс ученого. *Естетика і етика педагогічної дії*, 2011. С. 25–34. URL: <https://surl.li/kblvgc>
7. Довідник з академічної добросердісті / уклад.: В.Г. Гур'янова, Л.Т. Ониксимова, Н.В. Поберій; за заг. ред. Т.О. Маринич. Суми: Сумський державний університет, 2018. 24 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/71531/3/dovidnyk.pdf>
8. Етичний кодекс ученого України, 2009. URL: <http://dspace.nbuu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/37062/02-Codex.pdf?sequence=1>

9. Етичний кодекс ученого України. Національна академія наук України (15 квітня 2009 р.). URL: <https://www.znu.edu.ua/etichnyj-kodex-uchenogo-Ukrainy.pdf>
10. Етичний кодекс ученого. ПВНЗ «Київський медичний університет» (29 січня 2019 р.). URL: <https://surl.li/hvfmyn>
11. Коблянська І.І. Трансформація етичних аспектів наукових досліджень в умовах цифровізації. *Економіка та суспільство*, 2023. Вип. 48. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2226/2149>
12. Рускуліс Л. Академічна доброчесність: навч-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2022. 86 с. URL: <https://surl.li/urbzbn>
13. Штефан А. Науковий плагіат: співвідношення використання ідеї та форми вираження твору. Теорія і практика інтелектуальної власності, 2016. № 4. С. 68–79. URL: <https://surl.li/crksvs>
14. ALLEA (2023) The European Code of Conduct for Research Integrity – Revised Edition 2023. Berlin. URL: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/guidance/european-code-of-conduct-for-research-integrity_horizon_en.pdf
15. Code of Ethics and Conduct of Scientific Research Foundation for Research and Technology – Hellas, 2018. URL: https://www.forth.gr/files/Code_of_Conduct_for_Research_FORTH_ENG.pdf
16. EU-CONEXUS Research and Innovation Code of Conduct regarding Research Integrity. Guidelines for Safeguarding Good Research Practices, 2024. URL: <https://www.eu-conexus.eu/wp-content/uploads/2024/02/CODE-OF-CONDUCT-FOR-RESEARCH-INTEGRITY.pdf>
17. Evers K. Codes of Conduct. Standards for ethics in research, 2004. URL: <https://surl.li/fxntdc>
18. Statement: Code of Conduct for Scientists – Revised Version. Science Council of Japan, 2013. URL: https://www.scj.go.jp/en/report/Code_of_Conduct_for_Scientists-Revised_version.pdf
19. Stern, Judy E., Elliott, D. The Ethics of Scientific Research. A Guidebook for Course Development, 1997. URL: <https://www.bu.edu/research/files/2016/09/RCR-The-Ethics-of-Scientific-Research-A-Guidebook-for-Course-Development.pdf>
20. Swiss Academies of Arts and Sciences (2021): Code of conduct for scientific integrity. URL: https://api.swiss-academies.ch/site/assets/files/25607/kodex_layout_en_web-1.pdf
21. Weinbaum C., Landree E., Blumenthal M.S., Piquado T., Gutierrez C.I. Ethics in Scientific Research. An Examination of Ethical Principles and Emerging Topics, 2019. URL: <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/AD1096839.pdf>

Використання штучного інтелекту у наукових дослідженнях

1. Жибер Т. Особливості проведення досліджень з допомогою інструментів штучного інтелекту. *Методологія сучасних наукових досліджень*: матер. IX Міжнар. Наук.-практ. конф. (23–24 лютого 2023 р., м. Харків). Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2023. С. 189–191. URL: <https://surl.li/rtkwne>
2. Лучко Ю.І. Штучний інтелект в наукових дослідженнях в закладах вищої освіти. *Вісник науки і освіти*, 2024. № 11 (29). С. 164–1373. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/17315/17384>
3. Панухник О. Штучний інтелект в освітньому процесі та наукових дослідженнях здобувачів вищої освіти: відповідальні межі вмісту ІШ. *Галицький економічний вісник*, 2023. № 4 (83). С. 202–211. URL: <https://surl.li/gqfcis>
4. Полоневич О.В., Морозова С.В., Аверічев І.М., Полоневич А.П. Використання штучного інтелекту в організації наукових досліджень. *Зв'язок*, 2024. № 3. С. 3–6. URL: <https://con.dut.edu.ua/index.php/communication/article/view/2771/2664>
5. Технології доброчесного використання штучного інтелекту у сфері освіти та науки: матер. Всеукр. наук.-пед. підвищення кваліфікації (31 липня – 10 вересня 2023 року). Одеса: Гельветика, 2023. 276 с. URL: https://cuesc.org.ua/images/informlist/Maket_advanced_training_PSAU.pdf
6. Яценко О., Мінгальєва Ю., Яценко О., Торгонська А. Штучний інтелект: особливості використання в наукових дослідженнях. *Theoretical and Practical Aspects of Modern Research*. URL: <https://surl.li/ulmsvm>
7. Foresight: Use and impact of Artificial Intelligence in the scientific process. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2023. URL: https://erc.europa.eu/sites/default/files/2023-12/AI_in_science.pdf

8. Gao J., Wang D. Quantifying the Benefit of Artificial Intelligence for Scientific Research. URL: <https://jianxgao.com/publication/gao-2024-ai/gao-2024-ai.pdf>
9. Limongi R. The use of artificial intelligence in scientific research with integrity and ethics. *Future Studies Research Journal: Trends and Strategies*, 2024. 16 (1), e845. URL: <https://surl.li/pglon>
10. Nagar S. Artificial Intelligence in Scientific Research: Lessons for SPIs. *Science-Policy Brief for the Multistakeholder Forum on Science, Technology and Innovation for the SDGs*, 2024. URL: https://sdgs.un.org/sites/default/files/2024-05/Nagar_Artificial%20Intelligence%20in%20Scientific%20Research_0.pdf
11. OECD (2023), Artificial Intelligence in Science: Challenges, Opportunities and the Future of Research, OECD Publishing, Paris. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/06/artificial-intelligence-in-science_4f3d6efd/a8d820bd-en.pdf
12. Resnik David B., Hosseini M. The ethics of using artificial intelligence in scientific research: new guidance needed for a new tool. *AI and Ethics*, 2024. URL: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s43681-024-00493-8.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТ:

Адреси електронних бібліотек і репозитарій:

1. Бібліотека ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля». URL: <https://lib.duan.edu.ua/uk/>
2. Бібліотека імені В. Вернадського. URL: <http://www.nbu.v.gov.ua/>
3. Бібліотека імені Максимовича. Київський національний університет імені Т.Г. Шевченка. URL: <http://www.library.univ.kiev.ua/eng/title4.php3>
4. Бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова. URL: <http://lib.onu.edu.ua/>
5. Одеська національна наукова бібліотека. URL: <http://w.w.w.ognb.odessa.ua/>
6. Репозитарій ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля». URL: <https://ir.duan.edu.ua/home>

Менеджери бібліографій:

1. EndNote – для організації бібліографій і цитувань. URL: <https://endnote.com/>
2. Mendeley – аналогічний інструмент для роботи з джерелами. URL: <https://www.mendeley.com/>
3. Surli – сервіс коротких посилань. URL: <https://surl.li/uk>
4. Zotero – для збору, організації та цитування наукових джерел. URL: <https://www.zotero.org/>

Інструменти для написання наукових текстів:

1. APA Style – офіційні рекомендації з оформлення робіт у стилі APA. URL: <https://apastyle.apa.org/>
2. Grammarly – для перевірки стилістики, граматики та академічного стилю. URL: <https://www.grammarly.com/>
3. Overleaf – для написання статей у форматі LaTeX. URL: <https://www.overleaf.com/>
4. Plag – перевірка плагіату та детектор штучного інтелекту. URL: <https://www.plag.com.ua/>

Онлайн-інструменти для візуалізації:

1. Canva – створення презентацій, інфографіки, графіків, які допомагають наочно представити дослідницькі дані та ключові ідеї дисертації. URL: <https://www.canva.com/>
2. Google Data Studio – інтерактивні звіти і дашборди для аналізу та візуалізації емпіричних результатів дослідження. URL: <https://datastudio.google.com/>
3. Infogram – інфографіки і діаграми для зрозумілого подання статистичних та кількісних даних. URL: <https://infogram.com/>
4. Piktochart – створення візуальних звітів і презентацій для структурованої подачі наукових результатів. URL: <https://piktochart.com/>
5. Venngage – оформлення складної інформації у вигляді інфографіки для покращення сприйняття тексту дисертації. URL: <https://venngage.com/>
6. Chart.js – інтерактивні графіки для демонстрації динаміки та співвідношень у дослідницьких даних. URL: <https://www.chartjs.org/>

Корисні вебсайти та блоги:

1. EBSCO Open Dissertations – база даних, що містить понад 800 000 електронних дипломних робіт і дисертацій у вільному доступі. URL: <https://www.opendissertations.org/>
2. Grafiati – онлайн-сервіс для автоматичного формування бібліографічних посилань за різними стандартами, зокрема ДСТУ 8302:2015, APA, MLA, Chicago тощо. Підтримує різноманітні типи джерел, включаючи дисертації, статті, книги та інші. URL: <https://www.grafiati.com/>
3. Library SumDU – надає приклади оформлення бібліографічних описів у списку використаних джерел з урахуванням вимог ДСТУ 8302:2015. URL: <https://library.sumdu.edu.ua/uk/doslidnyku/akademichne-pismo/pryklady-bibliohrafichnykh-opysiv.html>
4. Magistr.ua – блог, що детально розглядає, як написати обґрунтування теми дисертації, з прикладами та порадами щодо структури та змісту. URL: <https://blog.magistr.ua/obgruntuvannia-temy-dysertatsii/>
5. Na5ku – ресурс, що надає рекомендації щодо оформлення списку літератури в дисертаціях, зокрема роз'яснення щодо кількості джерел та способів їх групування. URL: <https://na5ku.com.ua/uk/kak-oformit-spisok-literaturyi-v-dissertatsii/>
6. Open Science Framework – платформа для спільної роботи над науковими дослідженнями. URL: <https://osf.io/>
7. VAK.in.ua – сервіс для створення та збереження бібліографічних списків відповідно до стандартів ДСТУ, APA, MLA, Chicago. Дозволяє експортувати оформлені посилання у форматі .doc. URL: <https://vak.in.ua/>
8. WorldCat – найбільша у світі бібліографічна база даних, що містить документи та матеріали різних форматів на 470 мовах світу. URL: <https://www.worldcat.org/>

Навчальні відеоресурси:

1. Дизайн презентації: основи, правила та принципи (Максим Прудеус). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=1MEVAq6b8Xo>
2. Запитання, які краще не задавати під час інтерв'ю #3. Курс: Глибинні інтерв'ю (Марина Пташник). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=E2o-QJmr-Vw>
3. Написання огляду літератури. Короткі поради (Богдана Романцова). Ініціатива Academic IQ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=sIqONKWg2Vc>
4. Особливості оформлення літературних джерел до наукової статті. Освітні відеоресурси. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8-GJpwCStPA>
5. Оформлення списків джерел. Цитування та посилання. Короткі поради (Світлана Чуканова). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=u4zVfStfpPs>
6. Презентація, як готуватись до виступу. Риторика онлайн (Максим Прудеус). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=OJuysjqxa4E>
7. Спостереження. Вимірювання. Pi-stacja UA. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Vt9xou1QBGs>
8. Як написати анотацію? Короткі поради (Віктор Дроздов). Ініціатива Academic IQ. URL: https://www.youtube.com/watch?v=W_uhvylbBc
9. Як написати тези до доповіді чи дипломної роботи? Короткі поради (Євген Ніколаєв). Ініціатива Academic IQ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=uOjZhFvg7w>
10. Як написати тези? Поради для школярів та студентів. Молодіжна рада Маріуполя. Освіта. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=w3O3j2ynneQ>
11. Як написати якісну анотацію статті? Структура IMRAD. Checklist якісної анотації дослідження. Наукові Публікації. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=MEzp01js31U>
12. Як оформити класну презентацію результатів наукових досліджень (Костюк Ірина).СНТ імені О. Киселя. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=c6oHVVVYalE>
13. Як підготуватись до виступу на публіці. Риторика онлайн. (Максим Прудеус). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=K-ftQP GT2gs>
14. Як уникнути plagiatu (Орися Демська). Ініціатива Academic IQ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=jcfGfp-9390>
15. Які типи запитань нашкодять вашому інтерв'ю? #5. Курс: Глибинні інтерв'ю (Марина

	Пташник). URL: https://www.youtube.com/watch?v=dSFRuSabPSc
<i>Політика щодо дотримання принципів академічної добroчесності</i>	<ul style="list-style-type: none"> - у нашему університеті академічна добroчесність передбачається за замовчуванням – це означає, що всі здані роботи є результатом розумової праці та творчості аспірантів; - академічна добroчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), plagiatu (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі); - якщо аспірант/ка використав/ла роботу когось іншого, повністю або частково, без належного цитування, завдання не буде прийняте і буде оцінене в 0 балів; - в академічних спільнотах plagiat представляє серйозне порушення довіри та може спричинити тяжкі наслідки, включаючи дисциплінарні стягнення, тому окремо розглядається правила реферування, перефразування та цитування АБО аспіранти можуть дізнатися більше про правила реферування, парафразу та цитування за цим посиланням https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Kudinov-I.O.-Osnovi-naukovogo-czituvannya.pdf - з політикою щодо академічної добroчесності можна ознайомитись на сайті Університету: https://old.duan.edu.ua/yakist/akademichna-dobrochesnist.html
<i>Політика щодо використання ШІ під час виконання завдань</i>	<ul style="list-style-type: none"> - політика використання штучного інтелекту є невід'ємною складовою загальної політики діяльності Університету і регулюється документом «Політика використання штучного інтелекту у Вищому навчальному закладі „Університет імені Альфреда Нобеля“» (https://duan.edu.ua/wp-content/uploads/2025/01/polityka-vykorystannya-shtuchnoho-intelektu.pdf) - аспіранти можуть використовувати інструменти ШІ для автоматизації рутинних завдань, таких як планування, сортування інформації, чи збору даних, якщо це допомагає підвищити ефективність роботи; - у разі використання ШІ для створення текстів або презентацій, аспірант/ка зобов'язаний/а вказати, як саме і для яких завдань застосував/ла ці інструменти; - використання ШІ для безпосереднього виконання завдань, що вимагають власних роздумів, аналізу чи інтерпретації, є неприпустимим; аспірант/ка повинен/а самостійно виконувати завдання, зокрема розв'язання практичних кейсів, вирішення завдань на основі конкретних ситуацій тощо; - використання ШІ з метою plagiatu або копіювання чужих робіт без посилання на джерела є порушенням академічної добroчесності; - всі роботи, виконані з використанням ШІ, повинні проходити етап саморефлексії аспіранта/ки, в якому він/вона аналізує, як саме інструмент допоміг у виконанні завдання, а також підходить до результатів з позиції власного розуміння теми; - у разі виникнення питань або сумнівів щодо доцільності використання певних ШІ-інструментів для виконання завдань, аспіранти можуть звертатися за консультаціями до викладачки.
<i>Політика курсу щодо супроводу студентів з особливими освітніми потребами</i>	<ul style="list-style-type: none"> - мають право на індивідуальний підхід; - можуть звертатися до викладачки через електронну пошту або спеціальні функції платформи Google Classroom для обговорення індивідуальних потреб і корекції навчального процесу; - якщо аспіранти потребують додаткової допомоги у виконанні завдань або адаптації навчальних матеріалів, можуть отримати додаткові консультації; - якщо є труднощі з онлайн-навчанням, аспірантам можуть бути запропоновані додаткові консультації або інші формати взаємодії;

	<ul style="list-style-type: none"> – можуть звертатися до викладачки для узгодження змін у термінах здачі завдань, якщо це необхідно для ефективного виконання завдань; всі зміни термінів будуть обговорюватися індивідуально, з урахуванням необхідності надання додаткового часу або змін в умовах виконання завдань; – оцінювання проводиться на основі індивідуальних досягнень і прогресу аспірантів; – у разі необхідності буде надана можливість звертатися за підтримкою до психологів або консультантів (кафедра психології та педагогіки), щоб подолати стрес або інші труднощі, пов’язані з навчанням; – всі питання щодо особливих освітніх потреб аспірантів будуть розглянуті в конфіденційному порядку, та інформація про особисті потреби не буде розголошуватися без згоди аспіранта/ки; всі зміни в умовах навчання, пов’язані з особливими освітніми потребами, будуть враховуватися виключно в межах наданого дозволу; – можливе навчання за індивідуальним графіком, який оформлюється відповідно до п. 3.4 Положення про організацію освітнього процесу (https://duan.edu.ua/wp-content/uploads/2024/06/pp-551-047-polozhennya-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-12-red.pdf)
<i>Політика щодо відвідування та виконання завдань</i>	<ul style="list-style-type: none"> – відвідування лекцій та практичних занять є обов’язковим; – активна участь аспіранта/ки на практичних заняттях є обов’язковою. Рейтинг аспіранта/ки значною мірою формуватиметься за результатами його/її роботи на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи; – кожне пропущене лекційне та практичне заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг аспіранта/ки з дисципліни; однак аспірант/ка має можливість передзачі пропущених занять або виконання компенсуючих завдань за домовленістю з викладачкою для відновлення рейтингу; – контроль знань (розуміння) аспірантом/кою пропущених тем (виконання завдань) відбуватиметься під час виконання завдань і спілкування з викладачкою за графіком консультацій, який опубліковано в електронному розкладі; – аспірант/ка на лекційному та практичному занятті може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням), однак висловлювати позицію, читаючи з аркуша паперу не варто.
<i>Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології</i>	<ul style="list-style-type: none"> – обов’язкове дотримання правил внутрішнього розпорядку Університету; – у взаємодії з викладачкою та одногрупниками аспіранти повинні дотримуватись принципів поваги, конструктивного діалогу та толерантності; – забороняється дискримінація, образи чи інші форми некоректної поведінки під час занять чи в процесі виконання групових завдань; – під час виконання дослідницьких завдань аспіранти повинні: забезпечувати точність і чесність у зборі, аналізі та інтерпретації даних; документувати процес дослідження для забезпечення прозорості результатів; уникати фабрикації або фальсифікації даних.
<i>Політика щодо користування Zoom під час навчання</i>	<ul style="list-style-type: none"> – не передавати доступ до Zoom-конференції стороннім особам; втручання сторонніх осіб у проведення онлайн-занять розглядається як онлайн-правопорушення – зрив освітнього процесу та несанкціоноване втручання у роботу викладачки з аспірантами; – підключатись до онлайн-занять під своїм іменем, щоб викладачка мала змогу ідентифікувати аспіранта/ку і не впускати сторонніх осіб; якщо викладачка не побачить реальне ім’я аспіранта/ки у списку присутніх, вона

	<p>буде вимушена попросити аспіранта/ку залишити онлайн-аудиторію, або навіть самостійно видалити з конференції;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вимикати мікрофон на занятті та вмикати тільки тоді, коли є потреба відповідати або задати запитання.
<i>Політика щодо оцінювання</i>	<ul style="list-style-type: none"> - оцінювання з навчальної дисципліни здійснюється за рейтинговою системою з урахуванням поточної освітньої діяльності аспіранта/ки та результатів підсумкового модульного контролю; - максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант/ка під час вивчення дисципліни, становить 100 балів; - модульний контроль знань проводиться після опрацювання всіх тем відповідного змістового модуля та відбувається на останньому практичному занятті модуля.
<i>Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів оцінювання</i>	<ul style="list-style-type: none"> - після отримання коментарів від викладачки з аргументацією щодо оцінки, аспірант/ка має право в індивідуальному порядку задати всі питання, які його/її цікавлять стосовно результатів контрольних заходів оцінювання; - якщо питання залишається невирішеним, аспірант/ка має право звернутися до гаранта освітньо-наукової програми.
<i>Політика щодо дедлайнів та відпрацювання</i>	<ul style="list-style-type: none"> - роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал запізнення від 1 до 7 днів, -2 бали запізнення більше ніж на 7 днів); - відпрацювання пропущених занять відбувається шляхом самостійного опанування аспірантами навчального матеріалу із наступною перевіркою отриманих знань у письмовій формі; - відпрацювання пропущених занять аспірантами проводиться в індивідуальному порядку.
<i>Політика щодо підвищення оцінки з дисципліни</i>	<ul style="list-style-type: none"> - аспірант має право підвищити оцінку з дисципліни відповідно до пп.2.4.5. Положення про організацію освітнього процесу (https://duan.edu.ua/wp-content/uploads/2024/06/pp-551-047-polozhennya-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-12-red.pdf); - заява на підвищення оцінки має бути оформлена у загальному деканаті.
<i>Політика щодо скарг і пропозицій студентів</i>	<ul style="list-style-type: none"> - аспірант/ка може обговорити скаргу з викладачкою після заняття; якщо питання залишається невирішеним, аспірант/ка має звернутися до гаранта освітньо-наукової програми (nrvolkova@duan.edu.ua); - протягом вивчення курсу аспіранти можуть звернутися до викладачки з пропозиціями щодо вдосконалення (доповнення, зміни та ін.). Дані пропозиції можуть бути висловлені усно або письмово (ел. поштою lebed.o@duan.edu.ua).